

CZASOPISMO PRAWNO-HISTORYCZNE

**INSTYTUT HISTORII POLSKIEJ AKADEMII NAUK
WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI
UNIwersYTETU IM. ADAMA MICKIEWICZA**

**CZASOPISMO
PRAWNO-HISTORYCZNE**

**TOM LVII – ZESZYT 1
2005**

POZNAŃ 2005

KOMITET REDAKCYJNY

Andrzej Ajnenkiel, Juliusz Bardach, Jan Baszkiewicz, Stanisław Grodziski, Hubert Izdebski, Artur Korobowicz, Krzysztof Krasowski, Adam Lityński, Dorota Malec, Jacek Matuszewski, Józef Méléze-Modrzejewski, Henryk Olszewski (redaktor), Kazimierz Orzechowski, Michał Pietrzak, Stanisław Płaza, Zygfryd Rymaszewski, Janusz Sondel, Katarzyna Sójka-Zielińska, Wacław Uruszczak, Maria Zabłocka

Na język francuski tłumaczył Wacław Uruszczak

Adres redakcji:
ul. Św. Marcin 90, Collegium Iuridicum, 61-809 Poznań
tel. (061) 8294208

CG 182

Copyright © by Wydział Prawa i Administracji UAM w Poznaniu, 2005
Copyright © by Wydawnictwo Poznańskie sp. z o.o., 2005

Wydawnictwo Poznańskie sp. z o.o.
61-701 Poznań, ul. Fredry 8
Dział handlowy: tel. 0 (prefiks) 61 852-38-44
Sekretariat: tel. 0 (prefiks) 61 852-66-05; faks 0 (prefiks) 61 853-80-75
e-mail: wydawnictwo@wydawnictwo-poznanskie.pl
<http://www.wydawnictwo-poznanskie.pl>

ISSN 0070-2471

SPIS TREŚCI – TABLE DES MATIÈRES

Tom LVII – Zeszyt 1

Jubilat	9
Wacław Uruszczak, <i>Sejm walny wszystkich państw naszych. Sejm w Radomiu z 1505 roku i konstytucja Nihil novi</i>	11
<i>La Diète Générale de tous les notre pays. La Diète de Radom en 1505 et le constitution Nihil novi</i>	25

I. ROZPRAWY – ARTICLES

Agnieszka Teterycz-Puzio, <i>Mazowsze w ustroju Polski piastowskiej (do końca XIII wieku)</i>	27
<i>Masovie dans l'Etat des Piastes jusqu'au XIIIe siècle</i>	53
Marian Mikołajczyk, <i>Wszczęcie postępowania karnego przed sądami miejskimi w Polsce XVI–XVIII wieku</i>	55
<i>L'ouverture du procès criminel devant les tribunaux de ville en Pologne en XVIe - XVIIIe siècles</i>	112

II. ZJEDNOCZENIE PAŃSTWA POLSKIEGO NA PRZEŁOMIE XIII I XIV WIEKU W BADANIACH HISTORYCZNYCH – L'UNIFICATION DE L'ETAT POLONAIS À LA CHARNIÈRE DU XIIIe ET DU XIVe SIÈCLES À LA LUMIÈRE DE RECHERCHE HISTORIQUE

Bronisław Nowacki, <i>Zjednoczenie państwa polskiego na przełomie XIII i XIV wieku w badaniach do początku lat pięćdziesiątych XX wieku</i>	113
Marek Cetiński, <i>Kilka uwag o monografii Jana Baszkiewicza na tle czasów, w których powstała</i>	129
Henryk Olszewski, <i>Jana Baszkiewicza Powstanie zjednoczonego państwa polskiego a nauka historii prawa pierwszej połowy lat pięćdziesiątych XX wieku</i>	135
Tomasz Jurek, <i>Jana Baszkiewicza Powstanie zjednoczonego państwa polskiego z perspektywy półwiecza</i>	147

III. RZĄDY PRAWA W PRZESZŁOŚCI DALSZEJ I BLIŹSZEJ – LE RÈGNE DE LA LOI DANS LE PASSÉ COINTAIN ET PROCHE

Stanisław Grodzicki, <i>O rządach prawa w Koronie</i>	171
Andrzej Dziadzio, <i>Koncepcja państwa prawa w XIX wieku – idea i rzeczywistość</i>	177

VI

Adam Lityński, O prawie cywilnym i karnym jako elementach praworządności „spustoznzonego stulecia” uwag kilka	203
Stanisław Płaza, Kodyfikacja prawa w Polsce międzywojennej	219

IV. PRACE DROBNE I MATERIAŁY – MISCELLES

Jan Halberda, Koncepcja prowadzenia cudzych spraw bez zlecenia w kodeksie zobowiązań z 1933 roku na tle wcześniejszych rozwiązań europejskich	231
Igor Kim, Nadużycia prawa podczas kampanii wyborczej i wyborów do Sejmu w 1938 roku. Analiza protestów wyborczych	257
Dominik Mączynski, O akcyzie w Polsce w latach 1918-1939	283
Arkadiusz Rzegocki, Własność w myśli lorda Actona	299
Radosław Antónow, Współcześni anarchiści polscy wobec kwestii własności	307

V. ROZMOWY W REDAKCJI – CONVERSATIONS DANS LA REDACTION

Z profesorem Stanisławem Grodziskim rozmawia Kazimierz Orzechowski	317
--	-----

VI. ARTYKUŁY RECENZYJNE – ARTICLES CRITIQUES

Gerard Labuda, O stosunkach prawno-politycznych państwa polskiego z państwem niemieckim w X i XI wieku. W związku z pracą Jarosława Sochackiego pt. <i>Stosunki publicznoprawne między państwem polskim a cesarstwem rzymskim w latach 963-1102</i>	327
Jacek Matuśzewski, Przemysław Dąbkowski na to nie zasłużył. O książce Romana Nowackiego pt. <i>Przemysław Dąbkowski (1877-1950). Profesor Uniwersytetu Jana Kazimierza...</i>	379

VII. RECENZJE I NOTY RECENZYJNE – COMPTES RENDUS ET NOTES CRITIQUES

<i>Dokumenty Soborów Powszechnych. Tekst grecki, łaciński, polski</i> , t. I (325-787), 2002 (Gerard Kucharski)	401
Marek Kuryłowicz, <i>Prawo rzymskie. Historia, tradycja, współczesność</i> , 2003 (Ireneusz Jakubowski)	407
Jan Zabłocki, Anna Tarwacka, <i>Publiczne prawo rzymskie. Skrypt z wyborem źródeł</i> , 2005 (Marek Kuryłowicz)	408
Sławomir Godek, <i>Elementy prawa rzymskiego w III Statucie Litewskim</i> , 2004 (Ireneusz Jakubowski)	411
Stanisław Waltoś, <i>Na tropach doktora Fausta i inne szkice</i> , 2004 (Henryk Olszewski) ...	412
Zygmunt Boras, <i>Tradycje uniwersyteckie Poznania</i> , 2003 (Jerzy Wyrzowski)	415
Robert von Mohl, <i>Encyklopedia umiejętności politycznych</i> , t. 1-2, oprac. Adam Bosiacki, 2003 (Anna Stawarska-Rippel)	416
Jacek Przygodzki, <i>Rada Najwyższa Tymczasowa Księstwa Warszawskiego 1813-1815</i> , 2002 (Marek Krzymkowski)	418
Maciej Chmieliński, <i>Atomizm a indywidualizm. Rozważania nad myślą polityczną i prawną Wilhelma von Humboldta</i> , 2004 (Maria Zmierzak)	420
Michael Wagner-Kern, <i>Staat und Namensänderung. Die öffentlich-rechtliche Namensänderung in Deutschland im 19. und 20. Jahrhundert</i> , 2002 (Andrzej Gulczyński)	423

Włodzimierz Bernacki, <i>Liberalizm polski 1815-1939. Studium doktryny politycznej</i> , 2004 (Zbigniew R a u)	426
Beata Kolarz, <i>Ustrój Litwy Środkowej w latach 1920-1922</i> , 2004 (Krzysztof B u c h o w s k i)	430
Colette Brunschwig, <i>Visualisierung von Rechtsnormen. Legal Design</i> , 2001 (Andrzej G u l - c z y ń s k i)	435
Ks. Zdzisław Peszkowski, Grzegorz Jędrejek, <i>Zbrodnia katyńska w świetle prawa</i> , 2004 (Jerzy W. O c h m a ń s k i)	439
„Prawo – Administracja – Kościół” 4 (15) 2003, 2004 (Magdalena P y t e r)	441

VIII. IN MEMORIAM

Wiesław Litewski (1933-2004) (Jarosław R e s z c z y ń s k i)	443
---	-----

IX. KRONIKA – CHRONIQUE

Odnowienie doktoratu profesora Jana Baszkiewicza (Henryk O l s z e w s k i)	449
Profesor Jan Baszkiewicz doktorem <i>honoris causa</i> Akademii Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (Henryk O l s z e w s k i)	450
Wyróżnienie profesor Danuty Janickiej (Anna T a r n o w s k a)	450
Obchody 500-lecia Sejmu Radomskiego i konstytucji <i>Nihil novi</i> (Henryk O l s z e w s k i) ...	451
Ogólnopolski zjazd historyków prawa w Szczecinie (Jerzy W a l a c h o w i c z)	451
Konferencja naukowa: <i>200 lat kodyfikacji napoleońskich</i> (Anna K a r a b o w i c z)	454
Symposium: <i>Zjednoczenie państwa polskiego na przełomie XIII i XIV wieku w badaniach historycznych</i> (Dariusz Andrzej S i k o r s k i)	455
Symposium: <i>Rządy prawa w przeszłości dalszej i bliższej</i> (Anna K a r a b o w i c z, Marek Ż u r e k)	455
<i>Współczesna romanistyka prawnicza w Polsce</i> . Ogólnopolska konferencja katedr i zakładów prawa rzymskiego w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą (Monika W ó j c i k)	459
<i>Contra leges et bonos mores</i> . Konferencja historyków starożytności i prawników–romani- stów w Lublinie (Krzysztof A m i e l a ń c z y k)	460
„Politeja” – czasopismo dla historyków myśli politycznej i prawnej (Henryk O l s z e w s k i)	462
Kolokwium habilitacyjne dra Franciszka Longchamps de Bériér (Roman S o b o t k a)	464
Kolokwium habilitacyjne dra Zbigniewa W. Naworskiego (Róża D e m b s k a)	464
Obrony prac doktorskich (materiał zebrali: Olgierd B o g u c k i, Paweł C i c h o ń, Małgo- rzata J a n i s z e w s k a, Przemysław K r z y w o s z y ń s k i, Karol K u ź m i c z, Roman S o b o t k a, Agata S z y m a ń s k a, Elżbieta Ż a k)	464
Sprostowanie (red.)	468

X. BIBLIOGRAFIA – BIBLIOGRAPHIE

Materiały do polskiej bibliografii historycznoprawnej za rok 2003. Pod redakcją Andrzeja B. Z a k r z e w s k i e g o. Materiały zebrali: Marzenna P a s z k o w s k a, Roman S o b o t k a, Maria Z a b ł o c k a i Andrzej Z a k r z e w s k i	469
--	-----

SPIS WSPÓLPRACOWNIKÓW ZESZYTU 1

Krzysztof Amielańczyk (Lublin)
Radosław Antonów (Wrocław)
Olgiert Bogucki (Szczecin)
Krzysztof Buchowski (Białystok)
Marek Cetwiński (Częstochowa)
Paweł Cichoń (Kraków)
Róża Dembska (Poznań)
Andrzej Dziadzio (Kraków)
Stanisław Grodziski (Kraków)
Andrzej Gulczyński (Poznań)
Jan Halberda (Kraków)
Ireneusz Jakubowski (Łódź)
Małgorzata Janiszewska (Poznań)
Tomasz Jurek (Poznań)
Anna Karabowicz (Kraków)
Igor Kim (Warszawa)
Marek Krzymkowski (Poznań)
Przemysław Krzywoszyński (Poznań)
Gerard Kucharski (Poznań)
Marek Kuryłowicz (Lublin)
Karol Kuźmicz (Białystok)
Gerard Labuda (Poznań)
Adam Lityński (Katowice)
Jacek Matuszewski (Łódź)
Dominik Mączyński (Poznań)
Marian Mikołajczyk (Katowice)

Bronisław Nowacki (Poznań)
Jerzy W. Ochmański (Poznań)
Henryk Olszewski (Poznań)
Kazimierz Orzechowski (Wrocław)
Marzenna Paszkowska (Warszawa)
Stanisław Płaza (Kraków)
Magdalena Pyter (Lublin)
Zbigniew Rau (Łódź)
Jarosław Reszczyński (Kraków)
Arkadiusz Rzegocki (Kraków)
Dariusz Andrzej Sikorski (Poznań)
Roman Sobotka (Warszawa)
Anna Stawarska-Rippel (Katowice)
Agata Szymańska (Warszawa)
Anna Tarnowska (Toruń)
Agnieszka Tetrycz-Puzio (Słupsk)
Wacław Uruszczak (Kraków)
Jerzy Walachowicz (Szczecin)
Monika Wójcik (Lublin)
Jerzy Wyrozumski (Kraków)
Maria Zabłocka (Warszawa)
Andrzej B. Zakrzewski (Warszawa)
Maria Zmierczak (Poznań)
Marek Żurek (Kraków)
Elżbieta Żak (Lublin)